

શ્રી ગણેશાય નમઃ ૧૧૫૭૩૦૭

મંગલપતિ

જરાસંધ

નાટકનાં ગાયનો.

શ્રી મનોહર નાટક સમાજ માટે.

પ્રયોગક

ગમ્ભીરલાલ એમ. આર. અમદાવાદ (મોરબી)

પ્રકાશક

એમ. આર. મહેતા. (વાંકાનેર.)

તથા

આર. બી. મહેતા. (અમદાવાદ.)

આવૃત્તિ ૨ જી.

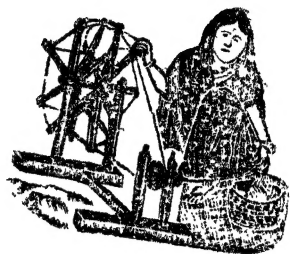
પ્રત ૧૦૦૦

સંવત ૧૯૭૮.

સને ૧૯૨૨

[સર્વ હક પ્રકાશકને સ્વાધીન]

મુદ્રક પ્રભુ આનંદ.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૧૫૫ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ જરૂર સંધ

વિષય ૬-૨-૧

વિધાપીઠ
અમદાવાદ
ગ્રંથાલય

શ્રીમદ્ વાલ્મીકીય ગુરવે નમઃ

મગધપતિ જરાસંધ નાટકની

પ્રવેશવાર ટુંક હકીકત.

—:૦:—

પ્રારંભમાં પ્રભુપ્રાર્થના. આદિ વિષ્ણુમુખે નાટક વસ્તુ સુચન.
પ્રવેશ ૧ લો—સ્થળ રણભુમિ.

રણમાં વિહારેલાં વિરધ્વજનું મસ્તક હાથમાં લઈ
ગર્વીષ્ઠ જરાસંધ વૃક્ષની હાથે લટકાવવા જતાં સતિ ભદ્ર
શીલાયે આવી તેને અટકાવવો. પતિનો નાશ કરનાર
જરાસંધ સાથે તકરાર. ક્રુપિત વિરાગ્ના સતિનો અભિશાપ
જરાસંધનો ક્રોધ. ભદ્રશીલાનું તલવાર લઈ સામા થવું
ભદ્રશીલા તથા તેની પુત્રી સુમનમાળા કેદ. ટેબલો.
પ્રવેશ ૨ જો—કોમીક.

ચૌકનમદમા મલકાતી મંજરી પાસે સરોજનું
આજમન. પ્યાર વિનોદ. પ્રણયના આવવાથી બન્ને
ગભરાવું. સરોજની ખેન પ્રમિલાને લાણાવવા જવાનું
મંજરીદ્વારા પ્રણયે સંમતિ માંગી લેવી. આદિ મંજરીન
ધણી મધુકરને આવતો જોઈ સર્વેનું ગભરાવું. સરોજનું
સ્ત્રી બનાવી દળાડા બેસાડવો. મંજરીનું પસાર થઈ જ
મધુકરનું અજાણી દળવા આવેલી સ્ત્રી ઉપર મોહીત થવું.

પ્રવેશ ૩જો—જરાસંધનો દરબાર.

પેતાના મનથી ચક્રવર્તિ થયેલા જરાસંધના દરબારમાં કેદી હાલતમાં ભદ્રશિલા તથા સુમનમાળાને હાજર કરવા ભદ્રશિલાને પેતાની દાસી બનાવવાનું તથા સુમનમાળાને પુત્ર કર્ણસિંહને લગ્નસંબંધથી જોડાવવાનું કાર્મજ કરવું. ભદ્રશિલા તથા સુમનમાળાનો તિરસ્કાર. જરાસંધનો કોપ. સહદેવ તથા યમુનાદેવીનું વચ્ચમાં પડી શાન્તવન કરવું. જરા સંધે બન્નેનું અપમાન કરી ભદ્રશિલાનો શિરચ્છેદ કરવા જતાં તથા સુમનમાળાનો કર્ણસિંહ સાથે જોરજુલમથી હરતમ લાપ કરવા જતાં, ધર્મોદ્ધારક શ્રીકૃષ્ણનું બહારે આવી પહોંચવું. સુમનમાળા-સહદેવનોહસ્તમેળાપ. ભદ્રશિલાનોછુટકારો. દુહ્વળનેલા જરાસંધનું કૃષ્ણ ઉપર આક્રમણ. યાદવગૈર્ભ્ય સહીત બલશક્તિ આવી પહોંચવું. યુક્તિથી છટકી જવું--
ટેખલો.

પ્રવેશ ૪થો—કોમીક

પ્રમિલાને લાણાવવા જતા પ્રણયના તેની સાથે પ્રેમ-વિનોદ. સરોજનું શુભતરીતે આવી પ્રેમનાટક જોઈ મંજરીને ચેતાવવા જવું.

પ્રવેશ ૫ મો.—સહદેવનો વિલાસોદ્યાન.

સહચરી સાથે સુમનમાળાનો આનંદવિનોદ. સહદેવને આવતો જોઈ સખીઓનું વિદાય થવું. સુમનમાળાનું શરમાવું.

(૫)

પ્રિમીયુગલનો પવિત્ર પ્રેમપ્રલાપ. સુમનમાળાનું હરણ કરવા
કર્ણસીંહના આગમનની સરોજે આવી ખબર આપવી
સુમનમાળા તથા સહદેવનું ગુપ્ત સ્થાનમાં આવ્યા
જવું. સુમનમાળાની જગ્યાએ સ્ત્રી બની સરોજનું બેસી
રહેવું. સ્ત્રીપાઠ સાથે કર્ણસીંહનું આવવું.
બળાતકારથી હરણ કરવાં જતાં સરોજનું મુળ સ્વરૂપમાં
પ્રગટ થવું કર્ણદેવનું લલજીત થઈ વેર વાળવાના
નિશ્ચયથી પાછા ફરવું દેખલો.

પ્રવેશ ૬ ઠો.—જરાસંધનો મહાલય.

શ્રીકૃષ્ણ ઉપર વેર લેવાની ધુનમાં ઉશ્કેરાયેલા જરા-
સંધ પાસે કૃષ્ણના હાથથી વધ થયેલા પોતાના પતિ કંસ
રાજના શોકથી વ્યાકુળ બનેલી અસ્તી તથા પ્રાપ્તીનું
આવવું બળતામાં ઘી હોમાવું. કંસરાયનું વેર લેવા મથુરા
ઉપર ચઢાઈ કરવાની તૈયારી. શ્રીકૃષ્ણ સાથે વેર ન કરવા
તથા તેને શરણે જવા યમુનાદેવીની જરાસંધને વિનતી.
તેનો તિરસ્કાર કરી કર્ણદેવ સહિત જરાસંધનું મથુરા
ઉપર આક્રમણ. યમુનાદેવીએ નાના પુત્ર સહદેવને પોતાના
પતિનો નાશ ન કરે તેટલા માટે વિનતી કરવા કૃષ્ણ પાત્ર
બ્રોહ્મલેવો.

પ્રવેશ ૭ મો.—કોમીઝ.

પ્રણય પ્રમિલાની પ્રેમચેષ્ટા. મંજરીનો પોશાક પહેરી

સરોજ પાસે મધુકરનું આવવું. સરોજે પેની જડ તેજે
અંધારા ચોરડમાં પુરવો. બાદ આશુ માશુને આનાંદ.
બારણું તોડી મધુકરે પ્રહારપુજા કરવી.

પ્રવેશ ૮ મો. મથુરાનું મેદાન.

જરાસંધના આક્રમણના શ્રીકૃષ્ણને સમાચાર મળતા.
પોતાના દેશના બચાવ સાથે અહર્નિશ જાગૃત રહના શ્રી
કૃષ્ણની પ્રતિઆક્રમણની તૈયારી. દાનવ સૈન્ય સહ જરાસંધનું
આગમન. અરસપરસ વાગ્પ્રહાર. બાદ કાચંકર યુદ્ધ. જરા
સંધનો વધ કરવા જતા બલરામના હુળમુશળથી બચાવ
કરવા માટે સહદેવની શ્રીકૃષ્ણને વિનંતિ. ટેબડો.

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ લો.—રાજભુવન.

શ્રીકૃષ્ણથી પરાજીત થયેલા જરાસંધની પોતાની મદદ
માટે બોલાવેલા કાળયવન સાથે યુદ્ધમંત્રણાં. મથુરા ઉપર
પુનઃઆક્રમણની તૈયારી. હજીપણ શ્રી કૃષ્ણ સાથે મુલેહ
કરવા યમુનાદેવીની પતિને સલાહ. તેનો અનાદર કરી,
પુત્ર કર્ણદેવને પાછળથી નગરરક્ષા કરવાની મુચના આપી
કાળયવન સાથે જરાસંધનું યુદ્ધાર્થે નીકળવું.

પ્રવેશ ૨ જો.—કોમીક

ચાંદનું રત્ન ચખાડવાથી મુઘરી ગયેલી મંજરી પાસે વેશ બદલી સરોજનું નોકર થઇ રહેવું. પ્રણયને મળવા આવેલી પ્રમિલા ઉપર મધુકરનું આશક પડવું. બાદ પ્રણયની યુક્તિથી મધુકરનું શરમાઇ ચાલ્યા જવું. નોકરના રૂપમાં રહેલા સરોજનું મંજરીને લઇ બહારગામ ઉપડી જવું.

પ્રવેશ ૩ જો.—કારાગૃહ.

મહાન નરયણ માટે કેદ કરેલા રાજાઓ ઉપર કૃષ્ણદેવનો કારાગૃહમાં બુલમ-અત્યાચાર. ચમુનાદેવીનો પ્રતિકાર માતાપુત્ર વચ્ચે વાદવિવાદ. માતા ઉપર ગુસ્સે થઇ કુરતાથી આંખો ફેાડી નાંખવી.

પ્રવેશ ૪ થો. સહદેવને મહાલય.

સુમનમાળા તથા સહદેવનો આનંદ-વિનોદ. માતાની આંખો ફેાડવાના સમાચાર મળવાથી સહદેવનું તેના રક્ષણ માટે જવું.

પ્રવેશ ૫ મો.—રાજમાર્ગ.

માતાને ગાડીએ જોડી. ગાડી ઉપર સવાર થયેલા કૃષ્ણદેવનો માતા ઉપર આપુકેનો નિર્દય પ્રહાર. માતા-રક્ષણ માટે સહદેવનું આવી પહોંચવું. ગન્ને શાઇઓ વચ્ચે

તકરાર. યુદ્ધ. સહદેવને કાઠી ભાડી તેના બન્ને હાથ
કાપી ખાડામાં નખાવી દેવો. સુગનમાળાને કેઠ કરવી.
ચમુનાદેવીનો વિલાપ.

પ્રવેશ ૬ દ્વિ—કોમીક.

મંજરીની શોધમાં નીકળેલા મધુકરનું પ્રજ્વળ-પ્રમિ-
લાને મળવું. મંજરીને શોધવાની સુક્તિ રચવી. બાદ સરોજ
મંજરીનું આવવું. મધુકર-સરોજની મંજરી માટે લડાઈ
મધુકરને ખનાવી બન્નેનું પસાર થવું. છેવટે પ્રજ્વળ, પ્રમિલા,
તથા મધુકર ત્રણે મળી મંજરીને પાછી મેળવી લાવતા જવું
પ્રવેશ ૭ ત્રિ—ગંધમાદન પર્વત.

કાળયવન તથા કૃષ્ણનું યુદ્ધ. કૃષ્ણનો પરાજય તથા
પલાયન. કાળયવનનું પુંડળ પડવું. પર્વતની કંઠરામાં મણી
સમયથી સુઈ રહેલા સુચકુંદની પાછળ કૃષ્ણનું છુપાઈ
રહેવું. સુચકુંદને કૃષ્ણ બાણી કાળયવને લાત મારી જગા-
રવો. આપથી કાળયવનનું ભરખ થઈ જવું. શ્રીકૃષ્ણની
કુપાથી સુચકુંદનો ઉદ્ધાર. બાદ જરાસંધનું કૃષ્ણ ઉપર
આક્રમણ લડાઈ. કૃષ્ણનું નાશી છુટી પર્વત ઉપર ચડી જવું.
જરાસંધે પર્વતને આગ લગાડવી. કૃષ્ણનો નાશ થયો બાણી
જરાસંધનો આત્મક. કૃષ્ણનું ભયકર આગમાંથી નાશી છુટવું.
ઉત્તર.

કાળયવન નાશ પામી જાય છે. કૃષ્ણ પર્વત ઉપર ચડી જાય છે.

અંક ૩ ભે.

૧૧૧૧—બેઠાનું.

બેઠાનામાં રીવાતી સુમનમાળા પાસે ઠક્કરેવની
 રાણી માવણી, તેની માવણીનો બનાવ. એ પ્રકારની સર-
 ૧૩ બાપી ઠક્કરેવનું બંધું. બાદ બેઠાની દીવાલ તોડી
 માવેલી નીમટ્ટલાલ દારી સરલા સાથે સુમનમાળાનું નામી
 ફટકું. ઠક્કરેવે બાવી સુમનમાળાને ન બોવાથી સુરસે સહ
 તેની પુઠળ શોધમા બંધું.

૧૧૧૨—જાનક અવધ.

હાથ વીના દુઃખી કંજાલ થયેલા સહદેવનું કલ્પાંત.
 તેની શોધમાં જટકતી સુમનમાળાનો મેળાપ. પતિની દુઃખી
 રાણા ભેઠ સતિનો કલ્પાંત. દુર્ભાગ્યે જંજલમાંથી ભયંકર
 જાજગરે બાવી તેને જાળવી. અસક્ત નિઃસહાય સહદેવનું
 મુર્છિત થવું. અજ્ઞાનક સુમનમાળાના શોધમાં નીકળેલા
 ઠક્કરેવે સુમનમાળાને બચાવવી. તેને પોતાના અનુચરો
 માર્હત રાજમહેલમાં મોકલાવવી. સહદેવની દુઃખી હાલતની
 સરકરી કરતાં ઠક્કરેવ ઉપર ગોળીબંદાર કરી સરલાયે કાર
 કરવે. કરાસણ સાથે ફેરફાર કરવાં જતા ભિમ, અભુતન,
 તથા દુષ્ટાદિ ત્યાંથી પસાર થવું. સૌ દુષ્ટાદિ દુર્ભાગી

સહદેવને પુનઃ હાથની પ્રાપ્તિ બાદ તેને સાથે લઈ મહાદેવ
દેશ તરફ પ્રયાણ.

પ્રવેશ ૩ મે.—જરાસંધને મહાલય.

શ્રી કૃષ્ણને પર્વત ઉપર બળી અયેલો જાણી જરાસંધને
કુલાવું બાદ કૃષ્ણદેવના મરણ સમાચાર જાણી લીલગીર
ચક્ર બાદ લીમ, ગાળુન, તથા શ્રી કૃષ્ણે પ્રાપ્ત્યુ વેલે
આવી જરાસંધ સાથે દ્રુપદની માગણી કરવી જરાસંધ
કપટ માદખી જકું. તથા લીમ સાથે દ્રુપદનો સ્વીકાર
પ્રવેશ ૪ થો.—કોમીક.

સરોજથી કંટાળેલી તથા દાહીના વેચી લીખાવે
બનેલી મંજરી પાસે સરોજે આવી ખાવાનું તૈયાર ન
હોવાથી બુદ્ધિમ શુભરવે. તથા પૈસા ખુટ્યા હોવાથી
સરોજનું બાંધમાં ચારી કરવા નીકળવું લોજનમાં ઊર
આવી સરોજને મારી નાખવાના મંજરીના વિચાર.
મંજરીની શોધમાં નીકળેલા પ્રણય, પ્રમિલા તથા રાધુકરે
કપટ બળી લઈ સરોજને બચાવવા મધુકરનું પ્રગટ થકું
મંજરી તથા સરોજે મારી મારગી. બાદ બધાનું મંજરી
જવું. પ્રણય-પ્રમિલાના હૃદયમેલાપ.
પ્રવેશ ૫ મો.—મલ્લ અખાડો.

શ્રીકૃષ્ણની વિદિ લઈ સહદેવનું જરાસંધ પાસે આવવું
પિતા પુત્રની વાકવિવાદ જરાસંધ ન માનવાથી અતે લીમ

૧. કૃષ્ણના ભાસને ગાજરનાં બોલ કૃષ્ણની સુકિતથી પુનઃ
 ૨. જાણનારો જોઈને હાથે વધ. યમુનાદેવીના પાતે,
 ૩. કુદરતિ તથા પુનઃ ઉદ્ધાર શ્રીકૃષ્ણની કૃપાથી
 ૪. જાણનારો જોઈને કૃષ્ણનાં કૃપાથી
 ૫. કૃષ્ણનાં કૃપાથી
 ૬. કૃષ્ણનાં કૃપાથી
 ૭. કૃષ્ણનાં કૃપાથી
 ૮. કૃષ્ણનાં કૃપાથી
 ૯. કૃષ્ણનાં કૃપાથી
 ૧૦. કૃષ્ણનાં કૃપાથી

(૧૨)

મુખ્ય પાત્રો.

શ્રીકૃષ્ણ—શ્રીકૃષ્ણ, ભગવાનનો અંશસ્વરૂપ.

બળરામ—શ્રીકૃષ્ણના વડીલ ભાઈ.

જરાસંધ—મંજરદેવનો નૃપતિ.

સહદેવ—તેનો દૂર પાટલી પુત્ર.

સહદેવ—જરાસંધનો નિતિમાન નાનો પુત્ર. મુમનમાળાનો પ

જાળમવન—કાણુલ જૂપતિ.

મુચ્ચકુન્દ—દેવોને સહાય કરનાર જૂપતિ.

સરોજ—મંજરીનો આશક, પ્રમિલાનો ભાઈ. સહદેવનો પિ

મધુકર—મંજરીનો ધણી, પ્રણયનો કાકો.

પ્રણય—મધુકરનો ભત્રીજો. પ્રમિલાનો પ્રીતી પાત્ર.

સી પાત્રો

મુનાદેવી—જરાસંધની પતિવ્રતા સ્ત્રી.

બદ્રશિલા—વિરદ્રજ જૂપાળની સ્ત્રી. મુમનમાળાની પત્ની.

મુમનમાળા—બદ્રશિલાની પુત્રી. સહદેવની પત્ની.

સરલા—મુમનમાળાની નીમકહલાલ દાસી.

મંજરી—મધુકરની સ્ત્રી, સરોજની માથુક.

પ્રમિલા—સરોજની પહેન. પ્રણયની પ્રેમપાત્ર.

તે સીવાય દાસ, દાસી, માલવ સૈન્ય, મુમન સૈ.
જાંઘે, ઠેઠીરાબાઓ, કંસની સ્ત્રીઓ, કંચનીઓ, વગેરે, વગે

૩૦

॥શ્રી ગણેશાય નમઃ॥
મગધપતિ વીર જસસંધ
નાટકના જાયનો,
મંગળાચરણ.

દેવગણો—

શ્રી વ્રાતા મુખના શાતા વિષ વિધાતા
ક્ષીતિ રક્ષક મુલુના શાતા—શ્રી૦
તું અણેદ તું અણેદ વિવિધ વહે વેદ
આદી અનાદી તું અખંડ સત્ય ચિત્તને આનંદ
શાન્તિ દાતા જાંતિ જ્ઞાતા—શ્રી૦
(૨)

દેવગણો—

બહાલા ! વિધના વિહારી ! મુખકારી કળા તારી ન્યારી ન્યારી
ધર્મ પાલ તું ગૌપાળ રક્ષણ કરે છે આ અધ્યાત્મ—બહાલા
ન્યારે અપર્મીઓ ધર્મ સંહારે ત્વાંદે કરનારો બહાર
દેવી ! નવના રૂપે રસન કરી કળાશિ હાર
કેશવ કિર્તિરતું ! ભક્તિ આધારતું ! તારી શક્તિ અપાર
—બહાલા

(૧૪)

(૧)

મંજરી

-લીલાયુ માઈ જોવાનમુલા રમીઃ નિશ્ચ સ્ત્રીકી ખિલી - ગાંધે

મીકુ મુવાચીત મંકી રતું છે રે, એમી વાગરંત મન

- ગાંધે, નિશ્ચ

અગ અનંવાથી હોંદી રહી છે રે, વીરો વીરો જા - ગાંધે

જોવાના ર. ધ. મુ. ગાંધે - ગાંધે (ગાંધે)

(૧) (૧)

(૧)

ગાંધે ર. ધ. મુ. ગાંધે

ગાંધે ગાંધે ગાંધે ગાંધે

રોડા રમીયાત ગાંધે - ગાંધે ગાંધે

મીન મેમની તું પાણી તું અ ચાલુ-મુજા

બેવો શરમાવો ઠાલા મારો શું નમનબલુ તમા

-હાકી ગાંધે મુ. રીનાઈ, હાથેં દાનેના રહેવા

ગાંધે મંજરી શરમાય. હવે જાનુ તને પાપ

*

*

*

*

આવું દુરનીમાઈ લોએ મુરંગમ. ગાંધે

મુદ્રા—મુદ્રા—

મારી મારી જાવી પું જોઈ હું ઉતરેલ દ્રામનો
 હું મેવા ઢામના અરખી અમનો
 મા મા પું પું મારે ઢામનો નાની
 જાણી તમારી જાણી રજા

મુદ્રા—

મુદ્રા પું જોઈ આ ગુલશનના-તારી
 મુદ્રા મુદ્રા મુદ્રા

મુદ્રા—મુદ્રા મુદ્રા, મુદ્રા નથી આ ભુલો મુદ્રા-તારી
 મુદ્રા મુદ્રા

મુદ્રા—

મારો મુદ્રા મુદ્રા મુદ્રા મુદ્રા
 સમો ડીવણે જંગલને ગુલાર (૨)—માર
 માં હાથે મોજલુ વારે, આંગણ સાકું ન્યારે
 આંધુ મે-આંધુ સેકું કહેતો, ખીલે મુદ્રા હારે-માર
 જલ જલના વચે ચારે ગોપન ચારે, ગોપીકું હારે હારે
 હારે ગોપીવીકું વચે, મુદ્રા મુદ્રા મુદ્રા ન્યારે-માર.

મુદ્રા—

મારો મુદ્રા મુદ્રા મુદ્રા મુદ્રા
 મુદ્રા મુદ્રા મુદ્રા મુદ્રા મુદ્રા મુદ્રા

પ્રેમ કવીતા, પ્રેમ કુહાડી,
પ્રેમ પાઠ મંત્ર જંત્ર તંત્ર લાળી બા વાર —કું.
પ્રેમી પ્રજ્વળને પ્રેમ પ્રજ્વાલે

ગલાલી હાથલાવને કું કું માર —કું.
અનિલા—

પ્રીયતમ! હોઝને શામે જ્યો મારો કેહ્યો
મનહર મેના પોપટજી કું કું વેલો —પ્રીયતમ!
અનિલા—જુડી તમારી પ્રીતી, “પ્રજ્વળ”—કું પ્રીતી-પ્રીતિ સિતી.
કું જાળીલોળી કું વાર, માને તિલકાર,
કેમના હાર શાને હારમાવો પુતાય કુદીરો
મારો કેહ્યો—પ્રીયતમ!

મળીયો—

મનહરજી! કું કું કું કું પાળે પરજી ન હારમાવ વ્યવ વ્યવ
કુમનમાળા—

પ્રીય જોડોને! કું વે કેહ્યો મારો જોડો ન સતાવ જલ જોડ

મળી—પ્રજ્વળ પહેલાં તરવરીરે જાવા મળતી પાળી

માવમા મિલનજી મળતાં કું તે જલુ હારમાળી—કું

મળી—માર વરજી કું માળાને મળીયા કેહ્યો હારમા

મિલનજી જોડે જોડે મળે, જોડે જોડે મળે જોડે—કું

સખી—યગ્ની ક્યારે પ્રિયતમ સંગે પહેલે પહેલે રીસાણી
સાત પંડીને આઘ્યા રંગે રચીયાથી રંગાણી—હવે.

સુમનમાળા—ચેરીમાં જેટી પીયુ સંગે મનમાં બહુ મલકાણી
મંગળ સુવં નીરખીને સહીયર વાલમથી વેચાણી—હવે.

સુમનમાળા—

૧૦

સખી! મને છંડી બંધાનાની

તેને સખી! કોણ બાવ્યું છે મારા બાગમાં

સખી—ચેવનના સાળી, લુટે ફુલવાડી, ખીલી કળી સારી,

જઈયે વારી વારી બટીહારી પ્યારી—કોણ

સુમન—કુસુમ કળીઓ જેઠ મનડુ હરખાય છે!

સહદેવ—.... ભમરો એ કળીયોને મ્હાય છે! !

સખીઓ—જેરી મળી છે કેવી મેના પોપટની બાલે શ્રી રામરામ

સુમન—.... બહેનો તમને પ્રણામ ! !

સહદેવ—.... બાઓ સુખેથી ધામ—કોણ

સુમનમાળા—

૧૧

બાંધેલ પ્રીત નીલાવશે ! !

સહદેવ—..... હિર અદેશો નવ લાવશે ! !

સુમન—કાચા તારથી કીધી બંધન સોડીના તલસાવશે !

સહદેવ—..... હવ્ય રાખુ તવ પ્રતિમા પ્યારી ! !

સુમન—..... બાઉ બટીહારી પ્રિયતમ પર વારી !

સહદેવ—માલો.... પ્રીય મ્હાલો બાંધેલ

યમુનાદેવી—

૧૨

હું પદ છોડો મતીલાઓ હું પદ છોડો
 ફાગટ ફાંફાં મારે શું મૂર્ખ જનો
 મૃગજળ પીવા મીઠ્યા શું જાઓ. લોહ ચુર્ચુ મદ શ
 આંખો છતાં અંધ ના જનોરે
 ચંદ્ર સુરજ સુરો પ્રભુ આધિન છે પ્રત્યેક પ્રાણીઓની
 તો પછી માનવ ના લુલો રે

પ્રભુય—

૧૩

બહાલી મારી શાણી શુશીલ બા
 ખોલો ધુધટનો પટ માર
 પ્રમિલા— પુઠે વેરણ થઈને
 મને દાખે શરમ ર
 પ્રભુય—ખીલી જીવાની તારી દેણુ અડોલ
 પ્રમિલા—હજી જાહુ વાર ખીલવાને રહો
 પ્રભુય—ખીલી તું નવરંગ એવી કુલડાંની
 પ્રમિલા—છોટો મુજ બંગડી ફાડી, કંચુકી
 પ્રમિલા—થયાં મને વરસો પુરણ આજે ખાર
 પ્રભુય—મારી બહાલી તો થા હવે તૈયાર
 કહ્યું માનો માનોને મારા સમ છે—બહા

(૧૬)

મધુકર—

૧૪

ધરની વહુને ફરેતો આ જોયા જેવો થાય
સરોજ-પાંગળા કુટ્યું સરોજનું અરરર હાય
મધુકર-વંઠલ નારી પત્નીની સત્યાનાશીને રહાય
મંજરી-ઓ સ્વામી મારા ભુલ થઈ મોટી લાગુ તમને પાય
મધુકર-આ નીકળી રાંડ કબલત “પ્રણય”-થયો મોટો ઉત્પાત
સરોજ-બુદ્યો બુદ્યો માળાપ ‘મંજરી’-નહિ મારો સ્વામીનાથ
પ્રયુજ-હા હા હા.....હા હા હા.....હા હા હા.....ધરની
કંચનીઓ—

૧૫

પહેલુંમે મેરે કયા કડું દીલખર તો નહિ હય
ગુલ મુરખ કહતો હય ગુલેજે ખાંતો નહિ હય
ઉડતા હય ખડોત દુરસે ધરપર મેરે દેખો
માશુકકે ઘરકા કોઈ ખબુતર તો નહિ હય —પહેલું.
મુનતા હું કે ખીન દામસે નીલતા નહિ માશુક
આશક હું મજર પાસ મેરે ઝર નહિ હય—પહેલું.
પહોંચ્યા દીયા એક દમમે મુઝે અર્થે અથ મૌલા
તુંસા જહાંમે કોઈ દીલખર તો નહિ હય—પહેલું

૧૬

પ્રણય—રામા રંગીલી તું આવજેરે તળાવ કાંઠે ઝુંપડી
નિશાની ધ્યાનમાં રાખજેરે ત્યાં છે લટકતી તુંમડી
પ્રમિલા—
કાલે સવારના પોરે આવીશ હું,

(૨૦)

ખાવાનું કાંઈ પણ સાથે લાવીશ હું
પ્રણય— સગે ત્યાદીઠ હું લાવજે—તજા
સરોજ-કાળીઆ અમલી ધેગા કરવાનું, સતી હોલીને માત્ર હો
કામ લે મળનું થાય છે ને—તજા

સરોજ—

૧૭

ચાલો ચાલો મોહીની અહીંથી ઉપડીએ કોઈ ગામમાં
મંજરી-મહાલો મહાલો મોહનજી મારે તા રહેતું આ કામમાં
ખુદા જગચરની ધોળી દાઢીમાં કુળ નાળું
કામ મળનું ત્યારે થાય છે

ખીને કોઈ ગામ બનું ! 'મંજરી'—ખાવાનું ત્યાં શું ખાશું ?
સરોજ-ધંધો કરીશું કડકે જાજતો ચાલો

સુમનમાળા—

૧૮

હુંતો જયું છું માગારે નાથ ચરણની અનેકવાર
સેવા હરનીશ ચાહુંરે પતિ સેવા મમ મોહકાર
લવન સતિ સાર્થ સાધી પતિને પ્રભુસમ પુજ્યાશી
પતિને મુજે તે નારી શાણી બણવી—હુંતો
નિર્સ્થક કાઢેજે જગાળા પોતાનો આ જન્મારો
તેવી કુલદાને દુહાળી બણવી—હુંતો

સુમનમાળા—

૧૬

તમેા છે નયન મહુણાં શ્યામ તમારા ચરણ પુખ્ત પ્રાણુ
સહદેવ—ઢાલી તું અંતની આરામ હું તારા થા કરે વખાણ
સુમન—વખાણ્યો નહિ પગે પડું છું.

સહદેવ—

—થાણી તને સુજ હેયે જડું છું,

સુમન—હેયે જડેલી સ્ત્રીને સ્વામીનું મુખ છે સ્વર્ગ સમાન
જગતમાં સ્ત્રીઓ છે રત્નની ખાણ

સહદેવ—

જેના ઉદરથી પાક્યા પરશુ વામન સમ સંતાન—તમારા
ભગવતી તુ મમ લાગ્યમણી છે,

સુમન— એ માળીના તમે સચા ધણી છે.

સહદેવ—જે ઘરમાં નારી સુવડ તે નરનો સફળ અવતાર

સુમન— સ્ત્રીઓનો સ્વામી થકી ઉદ્ધાર

સહદેવ—શીયળવતીના દેવ તથા ગાંધર્વ કરે ગુણગાન—તમારા

યમુનાદેવી—

૨૦

ઢાલા ? કૃષ્ણ મોરારી કુંવરિહારી ! અખળાની ઢહારે આવોરે

મંજરીના બાળ આગે ઉગર્યા ભકતોની ઢહારે ધાઓરે

મારા સુંદર શ્યામ રાધાના રઢીયાળા—અખળા

હાંત્રી યમુનાની અરજ સ્વીકારી, શરણે લ્યોને મોરારીરે

ઢહાલા ગરૂડે એસીને ઢહલા પધારો દુનીયામાં થાશેને

હાંસીરે—ઢહાલા !

અમિલા—

૨૧

રહીયાળા અંતરમાં લાગ્યું ઇનખાણ

તીક્ષણ તીરે ઘાયલ કીધી તં ઉઠવાળા

પ્રણય—ઓ ચીતળી હરનારી તું શાગી સુખાળ

આવો લેટો લીધેને પ્રીત રીત વહાણ—રહીયાળા

પ્રમિલા—સુધાકર મારા ઓ આખ્યેના તારા ઓ

પ્રણય— પ્રિતિની ખ્યાલીયો લુંટી લુંટાવો

પ્રમિલા—વહાલીને લેટી વહાલા મુખે આવો

.... —રહીયાળા

શ્રીકૃષ્ણ

૨૨

સદા સત્ય ધર્મનું પાલન કરવું એજ મારું કર્મ છે સુખદા

આ શરીરમાં રોમરોમે સ્વદેશસેવા વ્યાપતી

લોક દુઃખ વીદારવાને ઉર્માં છે હામ

કરું મુજ હાથે એ શુભ કામ—સદા

સુમનમાળા—

૨૩

ગતી અતી તારી વીધી કળી ન શકાય તું અકળ ગણાય

ઘટી ફરે તુજ ઘડી ઘડી પલમાં જન પાંખી અગદાઈ બાય

તારો ભયંકર છે એ મહિમા, જોતા જીવ ગણાય

દીનપર શું કુર થાય—ગતી

પંચાળી તારા સીતાએ સંકટ સહ્યાં ધણાય

(૨૩)

સૌપણ્ય ઠેક કદી ના તોડી ચૂકાય ગર્ભ તે થાય
અતે વિભુ બહારે ધાય—ગતી

૨૪

ધીકાર છે હરામી દુર થાતું નીચ કામી (૨)

જર જોર ને જીવાની નહિ કોઈને રેવાની

અતે થવાના ફાળીરે (૨)

કોડ અજ કોઈ કાલે

યમ હુત લાય જાણેરે (૨)

બા સાડે કેલું માગી હઠ છોડ તું પુણીરે (૨)

નહિ રતું નાહાની બને સહાય ને પાતીરે (૨)

છે ફાળીયા ફાળી કર બંદગી પુલાની (૨)

કોમીક પાંચ—

૨૫

૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦. ૨૧. ૨૨. ૨૩. ૨૪. ૨૫. ૨૬. ૨૭. ૨૮. ૨૯. ૩૦. ૩૧. ૩૨. ૩૩. ૩૪. ૩૫. ૩૬. ૩૭. ૩૮. ૩૯. ૪૦. ૪૧. ૪૨. ૪૩. ૪૪. ૪૫. ૪૬. ૪૭. ૪૮. ૪૯. ૫૦. ૫૧. ૫૨. ૫૩. ૫૪. ૫૫. ૫૬. ૫૭. ૫૮. ૫૯. ૬૦. ૬૧. ૬૨. ૬૩. ૬૪. ૬૫. ૬૬. ૬૭. ૬૮. ૬૯. ૭૦. ૭૧. ૭૨. ૭૩. ૭૪. ૭૫. ૭૬. ૭૭. ૭૮. ૭૯. ૮૦. ૮૧. ૮૨. ૮૩. ૮૪. ૮૫. ૮૬. ૮૭. ૮૮. ૮૯. ૯૦. ૯૧. ૯૨. ૯૩. ૯૪. ૯૫. ૯૬. ૯૭. ૯૮. ૯૯. ૧૦૦.

૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦. ૨૧. ૨૨. ૨૩. ૨૪. ૨૫. ૨૬. ૨૭. ૨૮. ૨૯. ૩૦. ૩૧. ૩૨. ૩૩. ૩૪. ૩૫. ૩૬. ૩૭. ૩૮. ૩૯. ૪૦. ૪૧. ૪૨. ૪૩. ૪૪. ૪૫. ૪૬. ૪૭. ૪૮. ૪૯. ૫૦. ૫૧. ૫૨. ૫૩. ૫૪. ૫૫. ૫૬. ૫૭. ૫૮. ૫૯. ૬૦. ૬૧. ૬૨. ૬૩. ૬૪. ૬૫. ૬૬. ૬૭. ૬૮. ૬૯. ૭૦. ૭૧. ૭૨. ૭૩. ૭૪. ૭૫. ૭૬. ૭૭. ૭૮. ૭૯. ૮૦. ૮૧. ૮૨. ૮૩. ૮૪. ૮૫. ૮૬. ૮૭. ૮૮. ૮૯. ૯૦. ૯૧. ૯૨. ૯૩. ૯૪. ૯૫. ૯૬. ૯૭. ૯૮. ૯૯. ૧૦૦.

૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦. ૨૧. ૨૨. ૨૩. ૨૪. ૨૫. ૨૬. ૨૭. ૨૮. ૨૯. ૩૦. ૩૧. ૩૨. ૩૩. ૩૪. ૩૫. ૩૬. ૩૭. ૩૮. ૩૯. ૪૦. ૪૧. ૪૨. ૪૩. ૪૪. ૪૫. ૪૬. ૪૭. ૪૮. ૪૯. ૫૦. ૫૧. ૫૨. ૫૩. ૫૪. ૫૫. ૫૬. ૫૭. ૫૮. ૫૯. ૬૦. ૬૧. ૬૨. ૬૩. ૬૪. ૬૫. ૬૬. ૬૭. ૬૮. ૬૯. ૭૦. ૭૧. ૭૨. ૭૩. ૭૪. ૭૫. ૭૬. ૭૭. ૭૮. ૭૯. ૮૦. ૮૧. ૮૨. ૮૩. ૮૪. ૮૫. ૮૬. ૮૭. ૮૮. ૮૯. ૯૦. ૯૧. ૯૨. ૯૩. ૯૪. ૯૫. ૯૬. ૯૭. ૯૮. ૯૯. ૧૦૦.

૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦. ૨૧. ૨૨. ૨૩. ૨૪. ૨૫. ૨૬. ૨૭. ૨૮. ૨૯. ૩૦. ૩૧. ૩૨. ૩૩. ૩૪. ૩૫. ૩૬. ૩૭. ૩૮. ૩૯. ૪૦. ૪૧. ૪૨. ૪૩. ૪૪. ૪૫. ૪૬. ૪૭. ૪૮. ૪૯. ૫૦. ૫૧. ૫૨. ૫૩. ૫૪. ૫૫. ૫૬. ૫૭. ૫૮. ૫૯. ૬૦. ૬૧. ૬૨. ૬૩. ૬૪. ૬૫. ૬૬. ૬૭. ૬૮. ૬૯. ૭૦. ૭૧. ૭૨. ૭૩. ૭૪. ૭૫. ૭૬. ૭૭. ૭૮. ૭૯. ૮૦. ૮૧. ૮૨. ૮૩. ૮૪. ૮૫. ૮૬. ૮૭. ૮૮. ૮૯. ૯૦. ૯૧. ૯૨. ૯૩. ૯૪. ૯૫. ૯૬. ૯૭. ૯૮. ૯૯. ૧૦૦.

૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦. ૨૧. ૨૨. ૨૩. ૨૪. ૨૫. ૨૬. ૨૭. ૨૮. ૨૯. ૩૦. ૩૧. ૩૨. ૩૩. ૩૪. ૩૫. ૩૬. ૩૭. ૩૮. ૩૯. ૪૦. ૪૧. ૪૨. ૪૩. ૪૪. ૪૫. ૪૬. ૪૭. ૪૮. ૪૯. ૫૦. ૫૧. ૫૨. ૫૩. ૫૪. ૫૫. ૫૬. ૫૭. ૫૮. ૫૯. ૬૦. ૬૧. ૬૨. ૬૩. ૬૪. ૬૫. ૬૬. ૬૭. ૬૮. ૬૯. ૭૦. ૭૧. ૭૨. ૭૩. ૭૪. ૭૫. ૭૬. ૭૭. ૭૮. ૭૯. ૮૦. ૮૧. ૮૨. ૮૩. ૮૪. ૮૫. ૮૬. ૮૭. ૮૮. ૮૯. ૯૦. ૯૧. ૯૨. ૯૩. ૯૪. ૯૫. ૯૬. ૯૭. ૯૮. ૯૯. ૧૦૦.

જાહેર ખબર.

— ❧ —

શ્રી મનોહર નાટક સમાજમાં લખવાતા નાટકોની સંખ્યા ૬૦
નવાજનો ક્યાં સુકામ હશે ત્યાંથી રોકડી ઝીંમત મળી જાય

କାଳିକା ନାମ

श्री नवरात्रि	१०/१२/३५
श्रीराम साहू	" "
जयसिंह	" "
मन्दीप कुंटा	" "
गुदली पानथल	" "
महाप्रभार	" "
प्रभत कुमार	" "
श्यामी प्रजा	" "

24.14

श्री गुरुदेव गुरुदेव गुरुदेव

श्री १३ श्री-टीन प्रे-मा शा भद्रतिल नाभिलाल प्र.
 श्रीरही भद्रतिल नाभिलाल

